

**Stichting
Beroepsopleiding
Hartfunctielaboranten**

Beleidsplan 2022

Vastgesteld dd. 15-06-2022

R.W.C. Scherptong, voorzitter (afgevaardigde NVVC)

R. Duijmelink, secretaris (afgevaardigde NHV)

J. Thijssen, penningmeester (Afgevaardigde NVVC)

H.G. Burgers, algemeen bestuurslid (Afgevaardigde NHV)

C.A.E. Hamelinck-van Tol, algemeen bestuurslid (Afgevaardigde NVVC)

Inleiding

De Stichting Beroepsopleiding Hartfunctielaboranten (SBHFL) ziet namens de Nederlandse Hartfunctievereniging (NHV) en de Nederlandse Vereniging Voor Cardiologie (NVVC) toe op relevante aspecten van de kwaliteit van het beroep en de opleiding van hartfunctielaboranten. De stichting doet dit in samenwerking met de Vereniging van Invasief Technische Hartstimulatie Specialististen (VITHaS) en de Nederlandse Vereniging voor Hart en Vaat Verpleegkundigen (NVHV). Deze verenigingen en de SBHFL staan voor een goed opgeleide professionals in de hartfunctiepraktijk.

Alle betrokken partijen hechten waarde aan de toegankelijkheid van het vak voor eenieder die er in geïnteresseerd is. Dit is ook belangrijk, omdat de behoefte aan nieuw startende professionals binnen de hartfunctie groot is en in de nabije toekomst zal toenemen. Met deze gedachte zijn de afgelopen jaren trajecten ingezet en worden projecten gestart die het vak bereikbaar maken voor iedereen met een zorg achtergrond of met interesse voor een technisch beroep binnen de hart- en vaatzorg.

Naast een functie binnen het opleidingsprogramma van hartfunctielaboranten heeft de stichting ook een rol bij de beroepsregistratie. Iedere erkende laborant is geregistreerd bij de SBHFL en volgt bij- en nascholingen om up-to-date te blijven. De SBHFL controleert de kwaliteit op verzoek van de NHV.

De stichting, die is opgericht in '00, heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld en aangepast aan de veranderingen in het werk- en opleidingsveld. In dit document wordt uiteengezet hoe de SBHFL in 2022 invulling zal geven aan haar rol. Het is gestructureerd naar de drie kernfuncties van de stichting (1) Basisopleiding van hartfunctielaboranten, (2) Accreditatie van bij- en nascholing en (3) de (Her)registratie van hartfunctielaboranten. Daarnaast worden (4) de algemene bestuurlijke kaders besproken en (5) de promotie van het vakgebied van de hartfunctielaborant.

1. Basisopleiding van hartfunctielaboranten

In de afgelopen jaren is er vanuit het werkveld een sterke drang geweest om de opleiding tot hartfunctielaborant aan te passen. Dit heeft te maken met veranderingen binnen het beroep, krapte op de arbeidsmarkt, maar ook door wijzigingen in de opleidingsvisie. Vanaf 2017 zijn de stichting en de beroepsverenigingen in gesprek geweest met het College voor Zorgopleidingen (CZO). Het doel was om te verkennen of het onderbrengen van de hartfunctieopleiding bij het CZO een antwoord zou zijn op bovengenoemde uitdagingen. Hoewel dit project veel heeft opgeleverd, zoals bijgewerkte beroepsprofielen, is uiteindelijk door de beroepsverenigingen (NHV, NVVC en ViTHAS) besloten om de opleiding van hartfunctielaboranten vooralsnog zelfstandig te blijven voortzetten. Uiteraard in samenwerking met erkende opleidingsinstanties.

Gelijktijdig met de gesprekken met het CZO, is de SBHFL in gesprek geweest met opleidingen met een zorg-technisch profiel, om aansluiting met het vak van hartfunctielaborant te onderzoeken. Dit heeft ertoe geleid dat de SBHFL in 2020 een tweetal HBO bachelor opleidingen geeft geaccrediteerd. Dit zijn de opleiding Biometrie van Hogeschool Zuyd en de Bachelor Medische Hulpverlening van Hogeschool Arnhem Nijmegen. Studenten die één van deze opleidingen hebben afgerond en zijn afgestudeerd in de hartfunctiepraktijk zijn bij het behalen van het getuigschrift geaccrediteerd met het functieprofiel 'algemeen hartfunctielaborant'. Dat betekent dat afgestudeerden zich bij de SBHFL kunnen inschrijven en gebruik maken van het SBHFL beroepsregister. In aansluiting heeft de Leidse Onderwijs Instelling (LOI) voor deze categorie studenten, maar ook voor andere studenten met een specifiek zorg-technisch HBO-bachelor profiel een post-HBO opleidingsprogramma in het leven geroepen om de stap van algemeen naar gedifferentieerd hartfunctielaborant te faciliteren.

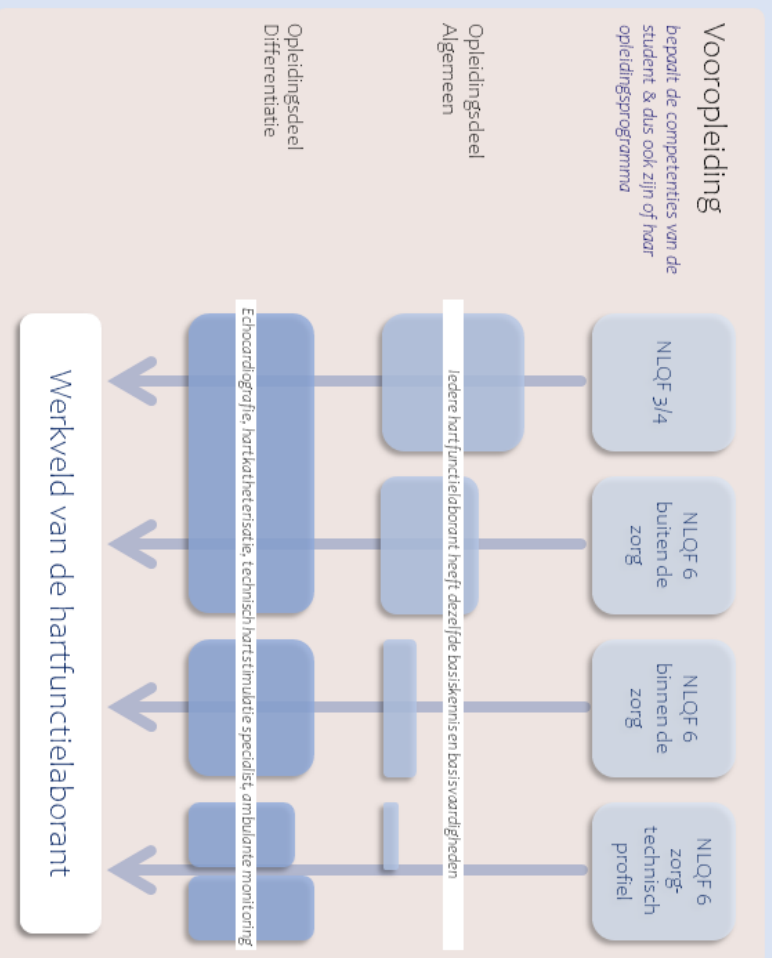
Van oudsher en ook nog vandaag de dag, is de LOI de belangrijkste aanbieder van opleidingen voor hartfunctielaboranten. Naast de LOI, biedt ook de Hogeschool InHolland een post-HBO opleidingsprogramma, specifiek voor de echocardiografie. Ook hiervoor geldt dat de SBHFL een intensief traject heeft gevolgd met InHolland om dit opleidingsprogramma te kunnen erkennen.

Deze projecten geven goed weer hoe de SBHFL zich wil positioneren in het opleidingslandschap. Flexibel, zodat het vakgebied voor iedereen aantrekkelijk en toegankelijk is. Kwalitatief hoogwaardig, zodat iedereen die is opgeleid tot hartfunctielaborant de dagelijkse uitdagingen aankan. Erkenning door de SBHFL, waardoor op landelijk niveau bekend is wat verwacht mag worden van opleidingsprogramma's.

In de komende jaren zal de SBHFL deze trend voortzetten om uiteindelijk het werkveld van hartfunctielaboranten zo toegankelijk mogelijk te maken, waardoor er een oplossing ontstaat voor de krapte op de arbeidsmarkt, zonder dat er concessies worden gedaan aan de kwaliteit van opleidingsprogramma's. In de figuur staat samengevat op welke wijze de SBHFL invulling wil geven aan deze ambitie.

Visie opleidingsroute hartfunctielaboranten

Kwaliteit, Flexibiliteit & Erkenning

“Er is een persoonlijk en flexibel opleidingsprogramma voor iedereen die opgeleid wil worden tot hartfunctielaborant”

“De hartfunctielaborant (algemeen & gedifferentieerd) is opgeleid conform het competentieprofiel van de beroepsvereniging”

“De gedifferentieerde hartfunctielaborant heeft een zorg- (para)medische of medisch-technische opleiding afgerond op niveau NLQF 6”

“De opleidingsnormen voor hartfunctie opleidingen zijn landelijk, hierdoor kan je met een erkend diploma overal in Nederland aan de slag”

“Juiste afstemming tussen werkveld en opleidingsinstellingen maakt continue verbetering van het onderwijsprogramma mogelijk”

De visie opleidingsroute hartfunctielaboranten is opgesteld door de stichting beroepsopleiding hartfunctielaboranten. Deze stichting opereert in opdracht van de Nederlandse Hartfunctie verenigingen de Nederlandse Vereniging Voor Cardiologie.

2. Accreditatie van bij- en nascholing

Naast de accreditatie van praktijkopleidingsplaatsen binnen de basisopleiding van hartfunctielaboranten, is de SBHFL verantwoordelijk voor de accreditatie van bij- en nascholingen. In het verleden bestond het scholingsaanbod nagenoeg volledig uit congressen, symposia of onderwijsbijeenkomsten met een face-to-face opzet. Reeds voor de Covid-19 pandemie had de stichting een begin gemaakt met de accreditatie van eLearnings. In de afgelopen 2 jaar zijn ook andere vormen van digitaal onderwijs geaccrediteerd, zodat het volgen van bij- en nascholing ondanks de pandemie toch mogelijk was. De SBHFL is voornemens om digitale vormen van onderwijs te blijven accrediteren. Dit geeft flexibiliteit in het scholingsaanbod, zodat het voor iedereen mogelijk is om een gevarieerd en nuttig persoonlijk programma samen te stellen. Tegelijkertijd blijft de stichting het belang van contactonderwijs onderstrepen. Het geeft vaak net wat meer diepgang en geeft bovendien de gelegenheid om met vakgenoten het dagelijks werk bespreken zodat hartfunctielaboranten niet alleen op de hoogte zijn van hun eigen werkwijze, maar ook kunnen leren van de werkwijze van anderen. In 2021 is de SBHFL begonnen om de eerste stappen te zetten om een uitgebreider scholingsaanbod te faciliteren en de stichting zal dat in 2022 en de jaren die daarop volgen blijven doen. Om dit mogelijk te maken zal de stichting de logistiek achter accreditatie aanvragen herstructureren, zodat het proces van accreditatie aanvraag zo eenvoudig mogelijk is en de kwaliteit van het oordeel gewaarborgd. De bestaande logistiek is nog teveel gericht op het beoordelen en accrediteren van contactonderwijs en daardoor minder geschikt om andere onderwijsvormen zoals eLearnings te accrediteren.

3. (Her)registratie van hartfunctielaboranten

De SBHFL heeft een taak bij de registratie van hartfunctielaboranten. Het beroep kent geen registratie in het kader van de wet BIG en er is daarom ook geen centraal georganiseerd register van hartfunctielaboranten. Om dat dit wel als wenselijk wordt geacht in het kader van de kwaliteitsbevordering, worden hartfunctielaboranten vanuit de historie geregistreerd bij de SBHFL. Hoewel de eisen om in de praktijk als hartfunctielaborant te mogen werken wel zijn vastgesteld, had de stichting een registratiesysteem dat onvoldoende houvast bood om toe te kunnen zien op het naleven van deze eisen. Om die reden is een nieuw systeem vanaf de basis opgebouwd, waardoor het voor laboranten goed mogelijk is om registratiestatus, beroepsactiviteiten en nascholingen bij te houden in een online systeem. De stichting zag dit als voorwaarde om met de beroepsverenigingen NHV en VITHaS vast te kunnen leggen hoe de herregistratiecyclus van hartfunctielaboranten moet worden vormgegeven in de praktijk. In 2022 zal de SBHFL een begin maken met het vastleggen van dit proces en de stichting zal er daarbij op toezien dat hartfunctielaboranten daarin worden meegenomen, zodat men op de hoogte is van de plannen en achterliggende ideeën.

4. Algemene bestuurlijke kaders

De SBHFL is sinds haar oprichting meegegroeid met de ontwikkelingen binnen het vak van hartfunctielaborant, zij het niet altijd met de snelheid of richting die door iedereen vanuit het werkveld wenselijk werd geacht. Om die reden is de stichting altijd in gesprek met alle stakeholders om zo goed mogelijk een bijdrage te kunnen leveren aan behoud en daar waar nodig verbetering

van de kwaliteit van de opleiding tot hartfunctielaborant en beroepsbevordering voor de periode daarna. De belangrijkste stakeholders zijn de beroeps- en wetenschappelijke verenigingen waarmee de stichting samenwerkt, de geregistreerde hartfunctielaboranten (en laboranten in opleiding), waarvoor de stichting een dienstverlenende rol heeft en opleidingsinstituten die de verschillende opleidingen aanbieden. Hiermee heeft de SBHFL een breed takenpakket en de eisen die aan de stichting gesteld worden zijn hoog. Desalniettemin worden alle taken binnen de stichting uitgevoerd door professionals uit het veld en op vrijwillige basis. Net zoals voor de meeste stichtingen en verenigingen merkt de SBHFL dat de tijd die professionals beschikbaar hebben beperkt is. Om het mogelijk te maken om aan de verwachtingen te voldoen en werk met een hoge kwaliteit af te leveren, heeft de stichting in 2021 twee belangrijke besluiten genomen.

1. Herzieningen van de *stichtingsstatuten* en;

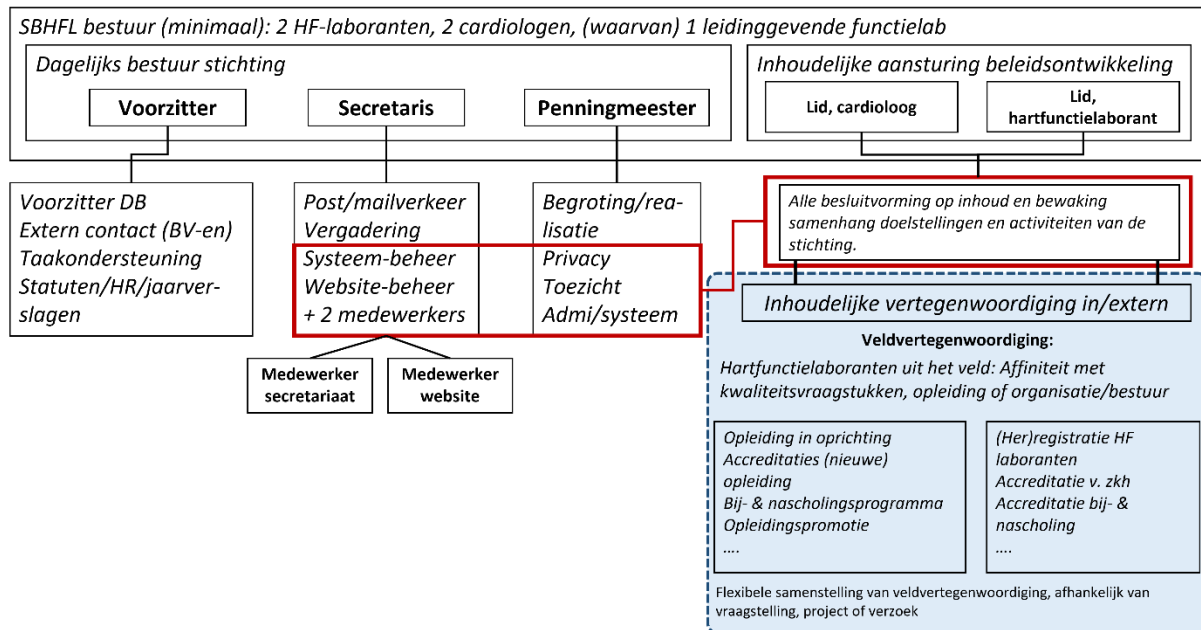
2. Aanpassing van de *organisatiestructuur* van de stichting.

De *statuten van de stichting* zijn vastgesteld bij de oprichting in de periode 1999/2000. Nadien zijn de statuten niet meer aangepast, waardoor de huidige activiteiten van de SBHFL niet meer één-op-één zijn terug te voeren op de doelstellingen en bepalingen in de statuten van destijds. Ook de huidige verhouding van de stichting met alle (eerdergenoemde) stakeholders is niet meer in overeenkomst met de omschrijving in de statuten. Voor de stichting is het essentieel dat het voor iedereen duidelijk is welk doel de SBHFL beoogt en op welke wijze zij dat wil bereiken. Om die reden is in een eerder fase in overleg met de beroeps- en wetenschappelijke verenigingen besloten om over te gaan tot een wijziging van de statuten. De uitwerking en implementatie van deze statutenwijziging zal in 2022 plaatsvinden.

Om gebruik te kunnen maken van de expertise en vaardigheden van professionals uit het veld en tegelijkertijd rekening te houden met de beperkte tijd die men beschikbaar heeft, is de stichting op zoek naar een organisatiestructuur die een hoge mate van flexibiliteit kent. Tot op heden was de stichting ingedeeld in functionele eenheden (commissies). Deze eenheden vervulden functies zoals 'kwaliteitsbewaking opleiding', 'kwaliteitsbewaking examen' of 'regelgeving accreditatie'. Deze eenheden, of commissies werden bemenst door professionals uit het veld en voorgezeten door een vertegenwoordiger vanuit het stichtingsbestuur. Inherent aan dit model is dat bij de uitbreiding van het aantal functies, het benodigde aantal vrijwilligers navenant toeneemt, waarbij het steeds moeilijker wordt om als stichting 'op formatie' te blijven. Daarnaast is het gebleken dat de kennis en ervaring van commissieleden vaak veel breder inzetbaar was dan er gebruik van werd gemaakt. Het uitbreiden van de functies van de SBHFL en de groei in verwachtingen van stakeholders heeft er ook voor gezorgd dat de druk op het secretariaat steeds groter werd. Hierdoor is gebleken dat het bestaande model met (slechts) 1 secretaris voor alle werkzaamheden (zowel beleidsmatig als uitvoerend) niet houdbaar was. Een andere belangrijke observatie was dat de voortgang in een functionele eenheid geheel afhankelijk was van één enkel bestuurslid.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden is vanuit het bestuur van de stichting besloten om de organisatie structuur aan te passen waarbij er geen sprake meer is van specifieke functionele eenheden, maar een geheel ander uitgangspunt die past bij de huidige tijd en de doelstellingen van de stichting (zie figuur). In dit model zijn alle professionals vanuit het werkveld verenigd in de werkveldvertegenwoordiging (lichtblauw gearceerd kader) die in nauw contact staan met twee bestuursleden (zowel een cardioloog als een hartfunctielaborant). Deze bestuursleden zitten de

beleidsontwikkeling voor en maken een agenda/prioritering in overleg met de overige bestuursleden. Afhankelijk de beleidsvraag in kwestie wordt in samenspraak met de werkveldvertegenwoordiging beoordeeld welke samenstelling van professionals gewenst is om tot een antwoord te komen. Vervolgens wordt een 'projectteam' vastgesteld die een beleidsvoorstel zal formuleren. Alvorens het beleid wordt uitgevoerd wordt het voorstel binnen het bestuur in vergadering besproken. Het dient hierbij gezegd dat 'beleid' niet zonder uitzondering verwijst naar grote vraagstukken maar evengoed naar korte en gerichte vragen van stakeholders.

Het grote voordeel van dit model is dat er sprake is van een duidelijke verdeling in functie en verantwoordelijkheid en een flexibele organisatievorm. Hierbij houdt het model rekening met beperkte tijd die professionals in veel gevallen hebben. Daarnaast zorgt de verdeling van functies binnen het bestuur dat bij ieder besluit en de communicatie ervan meerdere bestuursleden vanzelfsprekend betrokken zijn en het 'meer-ogen-principe' inherent is aan de werkwijze (rode kaders).

Het aanpassen van de bestuurlijke kaders zijn in 2021 binnen het stichtingsbestuur, met de vertegenwoordiging van het werkveld en andere stakeholders besproken. In 2022 zal dit plan in lijn met de aanpassingen van de statuten verder worden uitgevoerd.

5. Promotie van het vakgebied van de hartfunctielaborant

Sinds jaar en dag worstelt de cardiologie met de toenemende vraag naar hartfunctielaboranten. Aan de ene kant neemt de vraag naar functie onderzoeken verder toe, maar aan de andere kant dreigt het aantal functielaboranten af te nemen door vergrijzing binnen de beroepsgroep. Vanuit het verleden is getracht deze vraag in te vullen door zorgprofessionals in het ziekenhuis de mogelijkheid te bieden om als hartfunctielaborant aan het werk te gaan, maar in de praktijk is gebleken dat dit niet afdoende is. De hartfunctie is een dynamisch vakgebied met veel technologie en innovatie en zou daarmee een aantrekkelijk werkveld kunnen en moeten zijn voor jonge professionals met interesse in techniek en het menselijk lichaam. De stichting heeft zich samen met de beroepsverenigingen afgevraagd of het vakgebied voldoende zichtbaar is voor deze doelgroep en is

tot de conclusie gekomen dat dit waarschijnlijk niet het geval is. Onder de noemer “Hart voor Techniek” is de stichting daarom een langlopende campagne begonnen met als doel de zichtbaarheid en de aantrekkelijkheid van het vak van hartfunctielaborant te vergroten. De bestaat enerzijds uit het accrediteren en kenbaar maken van opleidingsroutes die door deze doelgroep gevolgd worden en anderzijds uit het bieden van informatie die het vak op een aantrekkelijke manier zichtbaar maakt. Daar waar in 2021 de potloodschetsen voor deze campagne zijn neergezet, zal de stichting deze plannen in 2022 verder uitwerken samen met de beroepsvereniging door het verzamelen van digitaal promotiemateriaal, het opzetten van een informatieplatform en het zoeken van aansluiting bij platforms voor beroepskeuze.